СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

РІК XLVII. Ч. 78. Джерзі Сиҭі, Н. Дж., середа, 5-го квітня 1939. — No. 78. Jersey City, N. J., Wednesday, April 5, 1939. VOL. XLVII.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ. Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016, 4-0807. THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE.

УРЯД ПЛАТИВ ЗА БАВОВНУ ДЕВЯТЬ ЦЕНТІВ — ТЕПЕР ПРОДАВАТИМЕ ПО ПЯТЬ

ВАШИНГТОН. — Конґрес ухвалив закон, на основі якого запаси бавовни, в скількости 11 міліонів балів, які колись уряд побрав від полудневих фармерів виплачуючи їм по 9 центів позички за кожний фунт, тепер уряд відпродасть назад тим самим фармерам по 5 центів за фунт. Зновуж фармери зобовяжуться продукувати бавовну на стільки менше, на скільки одержать її від уряду. Замісць продукувати нову бавовну вони будуть відкуповувати її по зниженій ціні від уряду, й опісля збуватимуть по ринках, на яких теперішна ціна є 8 центів за фунт. Колиб, одначе, уряд хотів сам ту величезну скількість бавовни кинути на ринки, то він відразу обниживби ціну, може нижче пяти центів за фунт.

Запаси бавовни були тягарем на цінах. Президент Рузвелт пропонував 60 міліонів долярів субвенцій для експортерів бавовни. Маючи державні субвенції експортери моглиб по дешевшій ціні випродати цю бавовну за границею, а уряд покрив би їх втрати. Але конґрес вибрав інший шлях розвязки цього питання. В обох випадках уряд доложить до того грубі гроші.

ГОЛ ВІДПОВІДАЄ НІМЦЯМ.

ВАШИНГТОН. — Секретар стейту Кордел Гол відповів на закиди німців, мовляв, вони хотіли закупити велику скількість американської бавовни й інших сирівців, але Америка відмовилась їх тим, що наложила великі ми... продукти. Гол сказав, що німці самі ... винуваті, бо вони також субвенціонують своїх експортерів, які з черги продають по дуже дешевих цінах свої продукти за границею й тим випирають чужі продукти.

ВИСЛІД ПРОВІРКИ „ТІ ВІ ЕЙ".

ВАШИНГТОН. — Конґресова провірна комісія, що мала на цілі провірити господарку „Тенесі Велей Оторити", оголосила звіт своєї праці. Фактично вона оголосила два звіти: один більшости, який підписали пять сенаторів, другий меншости, підписаний трьома сенаторами. Оба ці звіти різко з собою суперечать. Звіт більшости говорить, що господарка „Ті Ві Ей" провадилась у повному порядку. Звіт меншости каже, що були поважні надужиття. Розходження є ті самі, що були й на початку. Уряд витратив на слідство $75,000.

ДРЯПАЧ ПО ГОРАХ ЗАДУШИВСЯ НА МОТУЗКУ.

НЮ ЙОРК. — Хоч горбки над рікою Гудзон невеликі, то проте вони забрали жертву, що дряпалась по них. Ним був Ірвінґ Файґін, що разом з іншим хлопцем старався опуститись на шнурку по звисаючій, 1,200 стіп високій, стіні. Наперед спустився його товариш. Але коли Файґін почав опускатись зачав дути сильний вітер. Файґін заплутався в шнурок і так задушився. Приятель його не міг його сам витягнути на верх. Мусів бігти за поміччю. Та заки поміч прийшла Файґін був уже неживий.

ЗАСУДИЛИ ЮНІЮ НА ПОКРИТТЯ КОШТІВ.

ФІЛАДЕЛЬФІЯ. — Суд засудив місцевий льокаль робітників панчішних фабрик на покриття коштів у висоті 237 тисяч долярів за сидячий страйк. Засуд припав на основі недавного рішення найвищого суду, який признав сидячі страйки „нелеґальними".

СТЕЙТИ В ОБОРОНІ СВОЇХ ПРАВ.

БОФАЛО. — Прокуратор нюйорського стейту вніс в імені стейту позов проти федерального уряду за те, що той занадто втручається у внутрішні справи стейту, не питаючись на це згоди місцевих властей. Ці права переступив федеральний уряд головно в справах будови шлюзів, залісненя й усталення резервів для дикого життя, говорив прокуратор.

НАЗНАЧЕННЯ ПОСЛА ДО ЕСПАНІЇ.

ВАШИНГТОН. — Вслід за визнанням уряду ген. Франка американський уряд назначив свого представника до Еспанії. Буде ним покищо Фрімен Метюс, у характері „шарж д'аферс". Сталого амбасадора назначать пізніше. Зновуж уряд ген. Франка назначив представником Франціска де Карденаса, який перебрав будинок еспанської амбасади в Вашінґтоні та вивісив прапор нової Еспанії.

БОЯТЬСЯ ВПЛИВІВ ҐЕН. ФРАНКА В МЕКСИКО.

ВАШИНГТОН. — Американські політичні кола побоюються зросту впливів нової Еспанії в Мексико. Вже тепер деякі священики проповідують отверто з проповідальниць, що ось прийде кінець „нездоровому, безрелігійному" впливові Америки, а проміновуватимуть впливи нової Еспанії.

ТРЕБА ЗАРАЗ ВИСЛАТИ ДОПОМОГУ РАНЕНИМ СІЧОВИКАМ І ТИМ, ЩО ЗМУШЕНІ БУЛИ УСТУПИТИ З КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ І ЗНАЙШЛИСЯ В ЧУЖИХ КРАЯХ БЕЗ УСЯКИХ ЗАСОБІВ ДО ЖИТТЯ.

НАРІД ЗАКАРПАТТЯ ЗЛОЖИВ І ДАЛІ СКЛАДАЄ ВЕЛИЧЕЗНІ ЖЕРТВИ КРОВИ І МАЙНА ДЛЯ НАШОЇ ВИЗВОЛЬНОЇ ІДЕЇ. ТА МИ З АМЕРИКИ МОЖЕМО ПОРАТУВАТИ І ПІДДЕРЖАТИ ПОТЕРПІВШИХ І ТИХ, ЩО БОРЯТЬСЯ ГОЛОВНО МАТЕРІЯЛЬНОЮ ДОПОМОГОЮ, ДОПОМАГАЮЧИ ТАКИМ ЧИНОМ НАЙКРАЩИМ ЗПОМІЖ НАС.

НЕ ЖДІМ НА НІЯКІ ДАЛЬШІ ПОКЛИКИ. ТИСЯЧІ ЛЮДЕЙ Є ВЖЕ У КРАЙНІЙ ПОТРЕБІ И В РОЗПУЧЛИВОМУ ПОЛОЖЕННІ. ТОМУ БЕРІМСЯ НЕГАЙНО У ВСІХ МІСЦЕВОСТЯХ ДО ОРГАНІЗУВАННЯ ДОПОМОГИ.

НЕ МОЖНА ВТРАТИТИ НІ ХВИЛІ ЧАСУ. ЖЕРТВИ ТРЕБА СКЛАДАТИ ЗАРАЗ І ЗАРАЗ ВИСИЛАТИ, БО НА НИХ ЖДУТЬ РАНЕНІ Й БЕЗДОМНІ. ЗБІРКИ ДЛЯ ПОТРЕБУЮЧИХ НАЛЕЖИТЬ СЛАТИ ЧЕРЕЗ:

„OBYEDNANYE"

P. O. Box 122. Church Street Annex, New York, N. Y.

ДУРНА МОДА ПОЛИКУВАННЯ РИБ ПРОДОВЖУЄТЬСЯ.

Бостон. — Дурні змагання серед студентів каледжів в поликуванні золотих живих рибок продовжується. Тепер „чемпіонство" виграв студент Савсворт, який поликнув 67 живих рибок. Власти видали гостру пересторогу, що будуть за те тяжко карати. А лікарі видали пересторогу, що з живих рибок можна дістати шлункові і кишкові хробаки, які можуть мати погані наслідки для здоровля.

МЕРЦІ ГОЛОСУВАЛИ.

Спеціяльний комітет, зложений з членів міської ради Торонта, розслідже масові надужиття підчас міських виборів. У вислідку того відкрито, що много „мерців" постійно голосують — на тій підставі, що імена мерців находяться ще на виборчій лісті. Один такий мерлець „голосував" останніх три роки.

НА РОЗБУДЖЕННЯ ОХОТИ ДО ЇДИ.

Отой кріп, що вживаєте до квашення огірків, може й вам помогти у деяких випадках. Оттому росіл з квашених огірків, у якому вимок кріп, має лічничу вартість. Розбуджує у схворованої людини, що не може їсти, охоту до їди.

НАПАД НА ПОВНОВЛАСНИКА УКРАЇНСЬКОЇ ЛІСТИ В КРИВЧИЦЯХ.

У звязку з громадянськими виборами у Кривчицях під Львовом напали на повновласника української лісти й його товаришів-виборців, які несли самостійну українську лісту кандидатів, якісь хуліґани перед громадським урядом, побили їх дрючками й не допустили до громадського уряду. В той спосіб українські виборці втратили речинець, в якому мали внести українську лісту.

КОЛЬКА ПОЛЬЩІ.

У редакційній замітці вініпеґський щоденник „Ґлоб енд Мейл" написав під адресою Польщі слідуюче:

„Добившись до польської границі, мадярське військо, я ке захопило Карпатську Україну, було радісно витане поляками. Цікаво, що з усіх націй у світі таки знайшлась одна що не глядить на мадярів з огидою".

ЛІК ПРОТИ ГАРЯЧКИ.

Хрін нагріває, а те, що нагріває та спричиняє потіння, поміче проти гарячки. Тож добре хводому на гарячку дати трошки хрінової саламахи. Та коли хворий має сильну гарячку, то ліпше зробите, коли повідомите лікаря.

ЗА МОЛИТВЕНИКИ „ОТЧЕ НАШ".

В Сасові, п. Золочів прицінив м. р. золочівський шкільний інспектор о. деканові **В. Лискові**, парохові Сасова, навчання релігії в тамошній народній школі. Щоб не залишити дітвори без навчання релігії о. В. Лиско почав вести науку релігії в парохіяльній церкві поза шкільними годинами, в чому допомагав йому син, абсольвент богословії **Роман Лиско**. У школі пересиджували діти годину релігії даремне, в церкві вчилися вони пильно й дуже радо релігії та церковного співу. При кінці року дістали зате діти в нагороду молитвеник „Отче наш". Це не подобалося управителеві школи і він заскаржив о. В. Лиска й Р. Лиска до прокуратури, яка теж повела проти обох згаданих процес. Окружний суд в Золочеві допитував дітей, деяких навіть заприсягав, спираючися на тому, що згадані молитвеники сконфіскував окружний суд у Тернополі. На розправі, яка вкінці відбулася, суд звільнив підсудних від вини й кари, бо хоч згаданий молитвенник був сконфіскований тернопільським судом, то конфіскати не проголошено ні в Моніторі, ні Деннику Законів. Діти зізнавали в суді чистою українською мовою.

ВИТАЮТЬ ПЕРЕМОЖЦЯ

Великі юрби народу витають війська ген. Франка при вході до Мадриду. (Радіовий образець).

МАДЯРЩИНА ДІСТАЛА ЩЕ 40 УКРАЇНСЬКИХ СІЛ

БУДАПЕШТ. — Уже заключено угоду між Мадярщиною і Словаччиною щодо границі між Словаччиною і Карпатською Україною. Мадярщина дістала всю ту територію, яку заняло її військо в останніх днях, а яка була досі під Словаччиною. Є це коло 40 українських сіл, між якими є дві кліматичні місцевости. Територія має 45,000 населення, а її величина виносить 386 квадратових миль. Є вона важна головно зі стратеґічних зглядів, бо через ню іде залізниця, що дає нове получення між Мадярщиною і Польщею.

Ще замало!

Мадярські ревізіоністи, що змагають до того, щоб Мадярщина була такою великою як до світової війни, заявляють, що вони згодом заберуть цілу Словаччину, бо вона економічно є злучена з Мадярщиною. Також думають, що їм вдасться дістати від Румунії Трансильванію, але „мирним шляхом". Тепер має Мадярщина 10,335,000 населення, а перед світовою війною мала 25,000,000 населення.

О. ВОЛОШИН ХОЧЕ ВЕРТАТИ.

БУДАПЕШТ. — Кореспондент часопису „Ди Ню Йорк Таймс" подає, що ходять чутки, що о. Августин Волошин, бувший премієр Карпатської України, що тепер перебуває в Юґославії, подав про дозвіл вертати в Карпатську Україну, та що такий дозвіл зістав даний.

Не віддавав Румунії.

У другій телеґрамі кореспондент подає, що о. Волошин зложив у мадярськім консуляті в Загребі заяву, що він не віддавав Карпатської України під протекторат Румунії, як це подавали газети. Він тільки просив о допомогу, щоб вдержати порядок в Карпатській Україні по розвалі Чехо-Словаччини, бо тоді потворились ріжні банди. Заяву підписав о. Волошин як „президент Карпатської України".

Вислав делеґацію до Будапешту.

О. Волошин, подає кореспондент, заявив далі, що він вислав був делеґацію до Будапешту в цілі навязання переговорів щодо припинення війни і здачі та признання Карпатській Україні автономних прав.

ПРОГОЛОШЕНО „АМНЕСТІЮ"!

БУДАПЕШТ. — Телеґрами доносять, що мадярський уряд проголосив „ґенеральну амнестію" для усіх карпатських українців, які мали щонебудь зі спротивом проти мадярської окупації Карпатської України. Це відноситься до тих, що ставили збройний опір, як і до тих, що боролися проти мадярського наїзду при помочі пропаґанди.

ДАЛЕКОСЯГЛА ПОСТАНОВА АНГЛІЇ.

ЛОНДОН. — Британський уряд заявив у палаті послів через свого премієра Чемберлейна, що дасть усяку допомогу кожній державі, що сусідує з Німеччиною і є в страху, що Німеччина може кожного часу посягнути на її територію. За те заявив цілий парлямент. Найбільші противники Чемберлейна стали тепер по його стороні. В оборону входять такі краї: в першу чергу Польща, а далі Румунія, потім Юґославія, Греція і Туреччина, а також Швайцарія, Бельгія, Голяндія і Данія.

ЩО БУДЕ З СОВЕТАМИ?

ЛОНДОН. — Нема двох слів, що Англія хотілаб мати по своїй стороні, себто в протигітлерівськім бльоку, ще й Совети. Та біда в тому, що проти цього є Польща і Румунія. Вони не дуже хотілиб звязуватись з Советами, бо не бажалиб бачити совєтських військ на своїх землях навіть тоді, коли вони давалиб допомогу.

Згадує Україну.

Підчас дебати над тими справами Винстон Черчіл згадав за Совети і те, що Гітлер хоче дійти до Чорного моря, а це булоб смертельним ударом в сторону Советів. Знову здобуття України Німеччиною булоб загрозою життя Советської Республики.

СОВЕТИ ДІЖДАЛИСЬ СВОГО.

МОСКВА. — Совети тепер торгуються. Побачили, що Англія потребує їх ласки. На це вони довго ждали. І діждались. І думають, що Англія, маючи страха перед Німеччиною, піде тепер Советам на великі уступки.

В ЕСПАНІЇ СУДЯТЬ.

МАДРИД. — В Валенсії розстріляно 21 осіб, обвинувачених за те, що розпочали „червоний терор", наслідком чого згинуло в самій Валенсії 35,000 осіб. В Мадриді має суд розглянути коло 600 таких випадків.

„ЕКСПОРТУВАТИ, АБО ЗАГИНУТИ".

БЕРЛІН. — Такий клич мав видвигнути Гітлер. Щоб улекшити німецький вивіз товарів, призначено тепер на наступний рік коло одного біліона марок на допомоги тим, що експортують.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays by the Ukrainian Press and Book Company, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА: Поодинске число три центи.		SUBSCRIPTION RATES: Three cents a copy	
На рік	$6.00	One year	$6.00
На пів року	$3.25	Six months	$3.25
На три місяці	$1.75	Three months	$1.75
Число з пятниці (з англійською частю):		Friday's issue (witr Ukrainian Weekly):	
На рік	$2.00	One year	$2.00
На пів року	$1.25	Six months	$1.25
В Джерзи Сіті і Заграницею:		Foreign and Jersey City Rates:	
На рік	$9.00	One year	$9.00
На пів року	$4.75	Six months	$4.75
На три місяці	$2.50	Three months	$2.50

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

ЗУДАР ІМПЕРІЙ

Чим дальше розвиваються політичні переміни в Европі, тим більше зарисовується можливість, якої ніяка людина, що хоче дивитися реально на світ, не може легковажити, що остаточний зудар державних сил у світі буде обертатися коло боротьби Німеччини й Англії.

Таким зударом властиво вже була перша, світова війна. Виступило в цій війні багато держав, від найменших до найбільших, виступили навіть такі великани, як Росія й Америка, але головна боротьба все таки оберталася коло боротьби між британською імперією й німецькою імперією. Найважнішою стороною в цій війні було те, що Англія перемогла німецьку державу й здержала на кільканадцять літ дальший зріст німецької імперії. Всі інші події великої війни никнуть щодо ваги в порівнанні з цею боротьбою.

Диктуючи Німеччині мир, переможці пробували затвердити свою перемогу на як найдовші роки. Британська імперія пробувала завести в світі такий уклад державних сил, щоби німецька імперія вже ніколи не піднялася, щоби Німеччина вже ніколи не мала сили повстати наново для збирання ненімецьких країв у світі та конкурувати як рівний з британською імперією.

Події розвинулися так, що Німеччина отряслася з цих оковів, що мали її навсе звязати. Британська імперія пробувала тоді зробити з Німеччиною тимчасовий компроміс, щоби могти придумати якийсь спосіб, як здержати дальший зріст німецької сили та повстання евентуальної конкурентки за панування над світом. Здається, що якийсь час Англія пробувала довести до зудару між Німеччиною й Росією, але нині вже Англія не дуже то за те потяге, бо боїться, що розбивши Росію, Німеччина не ослабить себе, але скріпить і аж тоді стане дуже близько головних інтересів Англії на Близькому Сході й в Індії. Безвоєнні досяги Німеччини по мінхенськім пакті були осторогою для Англії, закликом до відвороту. Чим далі Німеччина посувалася на схід, тим більше бачила Англія потребу здержання цього походу.

Як це часто діється в політиці, згода між державами, що наставилися до остаточної розправи на життя й смерть, ніколи не виключена. Одначе, поки це станеться, найголовнішими подіями для долі світа будуть ті події, що будуть обертатися довкола цеї відновленої конкуренції між старою британською імперією й новою німецькою імперією, котра що правда має лише мало території світа, але за те має велике бажання стати імперією й відповідно до цього наладнала свій державний апарат. З боку цеї боротьби розглядають події в світі передовсім Німеччина й Англія, а всі інші держави рахуються з цею боротьбою як з найважнішим фактом у політичному світі.

З трагічних, крівавих і геройських днів Карпатської України

(Зібране з інформацій, передаваних львівським часописом „Діло" і іншими).

ЗАВЗЯТІ БОЇ НА ЖИТТЯ І СМЕРТЬ.

Прага 19. березня. — Молоді, в боєвому вогні зорганізовані, карпатоукраїнські війська, борються дальше з переважаючими мадярськими полками, що взяли вчора вночі Хуст, наступаючи нині рано на Буштино, що лежить 18 км. за Хустом у напрямі румунського кордону при залізничому шляху Хуст—Тересва. Пополудні йшли вже бої здовж залізничої лінії Тересва—Нересниця на цілому просторі 15 км. Ця лінія буде боронена всіми силами. Вона ослонює копальні соли у Солотвинських Долах і міст, що веде звідси до Румунії. В руках карпатоукраїнських військ є фактично ще нині східній простір Карпатської України на схід від лінії Тересва-Нересниця-Ясіння.

ЩО РОЗПОВІДАЮТЬ УТІКАЧІ?

Букарешт 19. березня. — Телефоном до „Українських Вістей" подають, що цієї ночі переплили Тису 120 Січовиків коло Тячева. Вони до краю виснажені. Мадяри окружили вже Карпатську Україну від півдня і від заходу. Але оперують тільки на головних шляхах. В глибину краю не запускаються й осередок Карпатської України досі ненарушений. Тут запускаються тільки мадярські літаки, які розкидають летючки в українській мові такого змісту:

„Українці! Німеччина Вас зрадила. Отже Вам нема вже чого від неї сподіватися. Кидайте зброю, нічого Вам не станеться".

Населення надіється, що таки вступить в Карпатську Україну німецька армія. Мадярів боїться і волить смерть ніж жити під ними. Зрештою не вірять в пощаду і тому бої незвичайно завзяті, а мадярські втрати теж дуже великі.

ОРГАНІЗАЦІЯ ПАРТИЗАНСЬКИХ ВІДДІЛІВ.

Д-р Комаринський залишився в осередку й організує там партизанські відділи, які досі з успіхом непокоять ворога. Незвичайно завзяті бої йшли під Перечином. Сам Перечин переходив три рази з рук до рук. У Перечині згинуло коло 600 верховинців. Мадяри теж мали поважні втрати. Мадяри евакують Карпатську Україну з українського населення. Досі вивезли з занятих околиць поверх 5,000 осіб. Румунські села над Тисою стоять увесь час по боці українців. Наприклад велике румунське села Апша віддало українській армії всю зброю та активно помагало стримувати мадярський наступ.

КРІВАВІ БОЇ ЗА ВЕЛИКИЙ БИЧКІВ.

Прага 20. березня. — Найзавзятіші бої ведуться в околиці Великого Бичкова. Під натиском великих мадярських сил карпатоукраїнський фронт розірвався в кількох місцях. Бої приняли вже зовсім партизанський характер. Великий Бичків тримався ще нині до полудня. Бомбардувала його мадярська артилерія. Є сотки ранених і вбитих цивільних осіб. З членів уряду залишився у В. Бичкові лише один міністер Перевузник.

ЗАХОПЛЕННЯ ХУСТУ.

Про Хуст прийшли такі подробиці: Після оконечного захоплення Хусту згинуло поверх 500 осіб, в тому числі багато жінок і дітей. Сам Хуст сильно ушкоджений артилерійським вогнем. Рахівщина і Ясіня далі бороняться завзято. Є непровірені вісти про смерть генерала Петрова.

СМЕРТЬ П. ЛИСЮКА.

Потверджується вістка, що в часі першої стрілянини між чеським військом і Січовиками в Хусті згинув від куль син американського українця Калини Лисюка 18-літній Петро Лисюк, який приїхав зі Злучених Держав відвідати Карпатську Україну.

ЧИ НЕ ІРОНІЯ?

„Гренцботе", німецький щоденник у Братиславі, описує „геройський опір українських січовиків". Він остерігає мадярів перед акцією нищення та пімсти над українською інтелігенцією і Січовиками. Пише, що німецький нарід не стерпить, щоб українському населенню діялась кривда за його оборону.

НІ СЛОВЕЧКА ПРО АВТОНОМІЮ.

Регент Горті оголосив маніфест до „русинського народу" з нагоди анексії Карпатської України до Мадярщини. В маніфесті говориться про „спільну любов" і про „спільні терпіння" та про інвестиції і праці на „Підкарпатській Руси". Про автономію не згадує маніфест ні словечком, хоч щойно тиждень тому премієр Телекі заявив у будапештенському парляменті, що Карпатська Україна дістане автономію по її прилученні до Мадярщини.

ВІДОЗВА ПРЕМІЄРА РЕВАЯ.

Премієр Карпатської України Юлій Ревай видав відозву, якою візвав Армію Карпатської України видержати як найдовше на позиціях в обороні Рідного Краю. Усі українські боеві частини приняли партизанську тактику боротьби, як одиноко можливої при відсутности артилерії, тенків, панцирних авт і поїздів, а навіть потрібного числа скорострілів, себто того всього, що має подостатком наступаюча мадярська армія.

ДОКАЗУЄ ЧУДЕС.

„Новий Час", описуючи положення в Карпатській Україні, пише таке:

„Боротьба йде на життя і смерть. Надзвичайна хоробрість армії Карпатської України доконує чудес, бо чудом треба вважати, коли напослх зорганізоване військо без потрібної зброї, без відповідних харчів і одягу так довго держиться у боротьбі..."

АПЕЛЮВАЛИ ДО СВІТА.

Уряд Карпатської України вислав до амбасадорів великодержав телеграми з проханням інтервеновувати в мадярському уряді, щоб справа Карпатської України була поладнана дипльоматичним шляхом, а не збройною силою. Уряд підкреслив, що в Карпатській Україні ллється людська кров без виповідження війни, та що не можна так без причини її проливати. Зокрема звернувся уряд Карпатської України ще до Німеччини й Італії як сигнаторів віденського присуду, та рівнож і до регента Мадярщини адмірала Гортія й мадярського міністра Чакія з домаганням стримати військові операції проти Карпатської України. Та все те не мало успіху.

„СЛАВА НЕ ПОЛЯЖЕ".

Так пише львівський „Новий Час", описуючи геройську оборону Карпатської України Січовиками. Читаємо там між іншим таке:

„Вже тільки чудо може врятувати Карпатську Україну. Цілий світ з найбільшим подивом глядить на геройство її оборонців, та є межі й найбільшому геройству. Без новітньої військової організації, без зброї й муніції змагатись з ворогом, усотеро сильнішим, до зубів озброєним — не сила тут навіть карпатоукраїнським героям.

„І проте вони ні на хвилину не завагалися чи боротися.

„Може ще чудо яке станеться — та приходиться завидувати тому, хто ще може вірити в те, на чому від перших початків своєї історії стоїть українська нація: у її незнищиму моральну міць.

„Цілий світ глядить нині на нерівний бій карпатоукраїнських героїв. Хто з подивом, хто з заклопотанням, хто злорадно. Що з того, що це бій за святе право народу, право стільки разів проклямоване з політичних проповідальниць, виставлюване на політичних вівтарях. Про будь-яку поміч нападеному ніхто й не говорить. Навіть вожди одної великої нації, які ще недавно наробили були стільки шуму кличами про святі права народів, набалакали стільки про ненарушеність мінхенських та віденських вирішень. Га, трудно. Велика політика. Замість піддержки, хоч би дипльоматичної, дали пораду: як мога скорше капітулювати...

„Але тут справа з українцями. Слово капітуляція-неукраїнське і в українському словнику нема навіть синоніма, що покривався би з таким нужденним терміном. Отже навіть на тому клаптику української землі, навіть у тій безвиглядній ситуації світ не побачить ні жалюгідних благань про пощаду на взірок памятних сцен в одному французькому перелїску дня 11. листопаду 1918 р., ні поїздки а ля Гаха. **Тут справа з українцями.**

„Добігає перед нашими очима до свого кінця ще одна українська трагедія, а всеж не знайдеться українець, що на вид її похнюплював би голову. Догори голови! Хто нам нині може імпонувати балачками про свою власну расу? Порівняти тільки обставини німецької капітуляції 1918 р., чи обставини двократної чеської капітуляції з умовинами, в яких знайшлася Карпатська Україна від дня 14. березня 1939 р.!

„Так, українці також не найгірша раса! І коли навіть чехи, які в днях найважчої катастрофи своєї нації здобулися тільки на відвагу й уміліс стріляти в плечі вірних колись, навіть такі чехи потішають себе нині великими словами про невмирущість народів, то наскільки більше права до такої потіхи мають українці! Не може пропасти нарід, ні навіть племя, здібне до подвигів, довершуваних у цих трагічних днях карпатськими легінями-лицарями. Ті жертви, що там упали й що впадуть, є недаремні. Найшляхотніша кров, що гарячими струмками всякає в карпато-українську землю, не проплила даром.

„Цею кровю написана одна з найбільш величавих сторінок в ісорії українського народу. І в цій надлюдсько-героїчній саможертві наших карпатських Легіонів є найсвятіший і найпевніший завдаток на майбутнє. Навіть українські трагедії не вічні. Що там дальше не станеться, то те, що найцінніше—вже здобуте й оборонене, золотими буквами записане на скрижалях історії: Честь і достоїнство цього відламу українського народу, його святе право до свободи на своїй землі.

„Нехай жеж ця правда стане покріпленням українських сердець у ці важні хвилини. Нехай спочине лавровим вінком на могилах поляглих героїв. Так тих, які, як брати Клемпуші, полягли від скрітовбивчих куль чеського генерала-канали, як і тих, що поклали свої буйні голови в нерівнім бою з ворогом".

У справі Карпатської України

(Надіслане зі Львова).

I.

Заява Української Парляментарної Репрезентації у сенаті.

На пленарному засіданні сенату 17. березня виголосив у присутності всього уряду таку заяву від УПР. **сенатор Твердило:**

„Високий сенате! Вчора під впливом вісток про наближення мадярських військ до польського кордону висока палата висловила вдоволення з того приводу, що осягнено польсько-мадярський кордон. Не хочу займати сьогодні критичного становища до цього довершеного факту, бажаю тільки підкреслити, що в цьому моменті, коли завалилася чехословацька держава і коли повстає зовсім нове положення у Середущій Европі, на невеличкій частині українського етнографічного краю, на території Карпатської України зложили життя і пролили кров сотні молодих українців, ставши не лише в обороні своєї землі, але і великої ідеї самовизначення народів, великої ідеї службі батьківщині і національному урядові. І коли вчорашній гнобитель українського народу в межах Чехословаччини віддав долю своєї держави в руки сильного сусіда, тоді наші брати за Карпатами проляли кров в обороні самовизначення своєї держави у відношенні до чехів і мадярів. Склонюючи голову в обличчі цієї смерти ми Українська Парляментарна Репрезентація у польському парляменті хочемо через це підкреслити велику життєздатність і динамічну силу життя і руху українського. Маємо глибоке переконання, що і там на Закарпатті з пролитої крови і кісток, розсіяних на тій землі виросте цвіт національного життя. (В цьому місці маршал сенату відібрав промовцеві голос).

II.

Польська інтерпеляція у справі Карпатської України.

Інтерпеляцію в справі Карпатської України вніс у соймі польський посол із Коломийщини **Санойца.** Він питається міністра закордонних справ Бека, що він скаже на те, що Польща завдяки його заходам одержала в Карпатах замісць мадярського кордону — німецький? І як оправдає міністер те, що гуцульське племя, замісць злучити разом (себто прилучити до Польщі!) віддала мадярам!

Маршал не прийняв інтерпеляції до маршалківської булави — себто посол Санойца не одержить відповіди.

III.

Мимоходом годиться згадати, що поляки подивляють геройську боротьбу карпатських українців проти переважаючих мадярських добре озброєних сил. М. і. **генерал Каспшицький** гратулював українським послам, що їх закарпатські брати боролися так завзято проти мадярів і чехів, які, як це тут відоме, з залізничих вагонів стріляли на неозброєних гуцулів. Ті чехи, які двадцять літ висисали соки з українського закарпаття, наче омела, що росте на дереві, не жахалися стріляти до своїх слов'янських братів, щоб ослабити їх оборонну здібність проти відвічних ворогів словян — мадярів. Не були людьми наші „брати" словаки, бо ограблювали бідних карпатоукраїнських утікачів. Ось таке діється тепер на світі!

Микола Костомарів.

КУДЕЯР

ІСТОРИЧНА ХРОНІКА В ТРЬОХ ЧАСТИНАХ.

Частина перша.

(46)

Заговір проти хана лучався часто на Кримі. Хани, хоч і позволили собі на всілякі деспотичні забаганки, без котрих годі й подумати собі всхідного володаря, не дуже кріпко сиділи на своїм престолі, бо залежали не тільки від царгородського падишаха, але також від своїх беїв і мурз. Помимувши це, що беї могучі вельможі, не позволяли ханам вмішуватися в управу своїх бейликів, але бо і многі мурзи, що мали посілості в бейликах та походили з роду беїв, уважали беїв своїми зверхниками, а хан мусів в державних справах догаджати беям і їх мурзам, бо в противнім случаю вони покорившись своєю силою, могли зробити бунт, скинути хана і посадити іншого. В кримській історії нераз таке бувало. Сам Девлет-Гірей, при помочі заговору, скинув і повбивав дітей свого брата, Саіп-Гірея, та таким способом засів на престолі. В своїй власній посілості значно більший від інших бейликів, хан поступав більше самовільно, але і там мурзи, колиб їх хан подразнив, могли робити заговори в хосен претендентів, котрих завсіди було подостатком, тим більше, що кожний новий хан в признанню за співділання нагороджував мурз посілостями і дарами з добичі. Услуга, зроблена Кудеяром Девлет-Гірею, була важна; заговір викрито в самім зародку, а без того він міг розширитися і хан був би скинений.

Алтин-Ягази був трусливий. Коли привели його на допити перед начального суддю, Каді-аскера, він зразу оклеветав кількох мурз а між тим кинув підозріння також на ханських урядників дворських. Чимало людей потягано на допити після його вказівки, а кількох замкнено у вязницю. Алай-Кази противно уперто заперечував, навіть і тоді, коли другі признавались до провини і потверджали зізнання Алтин-Ягаза. Алай-Кази апелював, що ніколи не діставав писем від Тохтамиша, а коли Каді-аскер для розкриття правди поставив йому до очей Кудеяра, то Алай-Кази плюнув на свого жалібника. Але опісля наполоханий питкою Алай-Кази змінив свої зізнання, признався, що він чув від бувшого в Кримі московського післанника, мов то московський государ обіцяв нагороду тим, котрі скинуть Девлет-Гірея. Поставлений перед суддю товмач, при помочі котрого Алай-Кази порозумівався з московським післанником, зізнавав так попутано, що годі було набрати певного пересвідчення, чи цар Іван Васильевич робив заходи в тім напрямі, але Каді-аскер дуже радо підхопив зізнання Алай-Каза. Йому і багатьом мурзам було це на руку.

Вони вже віддавна були невдоволені зі свого хана за це, що він в дружбі з москвитинами і не позволяє мурзам нападати на краї московські. Від тої пори, коли наполоханий приїздом у Москву Вишневецького і підготовлениями до війни з Кримом, хан просив у царя Івана мира, удержував безнастанні дружні зносини з московським царем і висилав від нього гроші, футра та всякі дарунки; він або запевняв царя о приязни, або грозив турками, жадав віддання Казаня і Астрахани, а московський цар присилав чим раз більше і більше. Ханові видалися такі зносини дуже вигідними: замісць того, щоб грабити з Москви добичу війною, наражуючи своїх людей на небезпечности, хан уважав, що лекше одібрати даром без війни, без труду. Такий спосіб зносин находили для себе вигідним також, ті вельможі котрим цар присилав дарунки, але кримцям взагалі не багато було з того хісна; вони воліли йти в похід і грабити, бо там була для них добра нажива. Длятого вість про це, що московський государ підмовляв злочинців на хана, була для багатьох дуже відрадна, бо можна було надіятися, що тепер хан посвариться з московським государем. Сам Девлет-Гірей не без вдоволення довідався про зізнання Алай-Каза, бо йому лучалася нагода наперти на московського царя, щоби видерти від нього незвичайну дань.

Слідство тягнулося цілого пів року. Застоя було з причини Акмамбета; його глядили, довідувалися, що утік до Кафи, писали до беглербега; беглербега відповів, що його там нема; хан пожалувався турецькому падишахові; приказано беглербегові, щоби вислав збігця, але беглербег знову відповів, що не знає, де він; писали в Москву, а звідтам відписали, що він не приходив в московську державу; тимчасом донесено, що Акмамбет у московського царя, знов післали до царя і домагали видання, а хан заразом жадав видачі брата свого Тохтамиша. Цар відповів ханові, що Тохтамиш помер, а Акмамбета нема в московських границях; коли би знайшовся, то його видадуть.

(Далі буде).

•З ДНЯ•

ШКІДЛИВІ СТОРОНИ ФОРМАЛІСТИКИ.

В „Ню Йорк Таймс", з 26. березня ц. р. читаємо: „На шестих річних зборах нюйорської ради образування дорослих людей, що відбулись в готелі Астор, бесідники накликали до збільшеної уваги над вихованням старших, в напрямку підховання провідників; здібних давати собі раду з біжучими проблемами. В тій цілі шкільні власти видали пересторогу, щоб не накладати на образування старших шкаралущі („Стрейт джекет") формалістики. Попоновано для проби більшу свободу і гнучкість у вихованні старших, щоб в той спосіб зробити те виховання живим і життєздатним".

ФОРМАЛІСТИЧНА ШКАРАЛУЩА.

„Формалістикою" можна назвати зверхню форму якогось змісту: або правильник якогось поступовання. Релігія, наприклад, це церковний зміст. Але кожна релігія має ще форму, свої обряди, а також точні приписи поступовання.

Яскраво відбивається форма від змісту у війську, а навіть у державній організації. В европейських краях вищі урядовці мають свої мундури, свої ранґи і точно означені приписи як відноситись урядовців одної ранґи, до урядовця другої, і т. п. Це формалістика.

Говорять, що коли до вміраючого австрійського цісаря Франца Йосифа серед ночі прибіг у нічній сорочці його домовий лікар, то вміраючий цісар викресав зо себе ще стільки сили, щоб з обуренням сказати: „Як ви смієте до мене так приходити? Де ваш фрак?"

ФОРМАЛІСТИКА В ЩОДЕННІМ ЖИТТЮ.

Формалістика є не лиш при війську, чи уряді, але також в щоденнім нашім життю. Формальні правильники кажуть, як поводитись з приятелями, як одягатись, коли їх відвідувати, що говорити, і т. п. Ці правильники вказують чоловікові, яку форму надягнути на свою індивідуальність, а також, в який спосіб реґулювати кожну свою поведінку у відношенні до інших осіб і цілої суспільности.

Умірковàна формалістика, як бачимо, є потрібна і корисна. Добре, коли є якісь приняті правила, що реґулюють нашу поведінку. Бо в той спосіб можна уникнути чимало непорозумінь, обид і прикрощів. Та не добре, коли та формалістика виростає до таких границь, що затемнює свій власний зміст, свою власну ціль, для котрої її створено. Серед таких відносин урядовець ставить свою ранґу і мундур вище тої користи, я ку повинна з нього мати суспільність. Те саме робить військовий старшина. А звичайний чоловік, замісць знаходити поміч у формальних приписах — як поводитись, щоб не образити іншого — на своє здивування побачить, що кожний раз заплутується у них і через формальности робить собі чимраз більше ворогів.

„НЕ ПАСУЄ".

Коли хтось щось вкраде, то ми його вчинок тавруємо: „не добре", „не чесно". Але на формалістичні проступки ми звичайно робимо заввагу: „не пасує", „не личить", „що скажуть люди?"

Деколи ці формалістичні закони такі тверді, що викликують у людей більший страх, ніж закони карні. Нераз чоловік має менший страх спротивитись державним законам ніж поповнити щось такс, що „не пасує". Загал деколи навіть скорше простить крадіж, ніж поломання тих формальностевих законів. Ще донедавна гостріше судили подругів за те, що вони розвелись, ніж за те, що вони до крови побились.

„СТРЕЙТ ДЖЕКЕТ".

Фармальностева дисципліна ваготить далі на всіх проявах нашого життя. Як довго вона йде в парі зо змістом і має якийсь толк, то так довго вона є корисна. Але коли зо зміною обставин наростає якийсь новий зміст, що цілком не відповідає старим формам, тоді стара вперта формалістика стає шкідливою. Бо новий зміст потребує нових форм. Старі форми немов „кафтан безпеки" (стрейт джекет) давлять новий зміст і не дають йому розростатись.

На згаданих нарадах американські виховники радили виховувати таких провідних одиниць, які розумілиб ваґу формалістики, шанували її, але заразом не уважали її за щось святе, непорушне. А в разі потреби змінювали формальні приписи та творили нові, відповідні до даних обставин і до наростаючого змісту.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА.

Віче в обороні Карпатської України.

Віче, яке відбулось 19-го березня й було скликане комітетом оборони Карпатської України, стягнуло повну салю слухачів до Українського Дому при Френклин вулиці.

Вічем проводив д-р П. Дубас, а секретарювали Митро Пасічник, Степан Мілян і Софія Пташинська.

Першим промовцем був д-р Володимир Ґалан, який високо оцінив геройство Січовиків в обороні Карпатської України перед мадярами та з обуренням наклеймив нефортунну здачу чехів, а ще більше те, що через них впали перші герої Карпатської Січи при їхньому нападі на Січовий Дім у Хусті. Закликає громадянство до активнішої праці з вірою в остаточну побіду за святі права України. Ми і дальше мусимо протестувати перед світом, а головно помогти інвалідам - героям Карпатської України та втікачам.

Після того промовляла пані О. Штогрин, завзиваючи організованих жінок до посиленої праці, а оставших ставати в організовані ряди посестер.

Бесідники Д. Гайовий й Д. Хмелик доказували, що наш рух за незалежність мусить опиратись тільки на власні сили, як це засвідчили своєю кровою герої Карпатської України.

При закінченні віча говорив Т. Свистун. Боротьба карпатських українців є нашою обороною, а хоча і нас поконають в Карпатській Україні, то не розібють нашого єднання. Горе ворогам, коли Україна озброїться, це буде вирішальна боротьба. Геройчна боротьба Січовиків з мадярами подібна до геройчної боротьби тих, що заґинули під Берестечком чи Крутами. Це чини, які світитимуть дороговказом будучим героям України.

Збірка, до якої завізвав д-р П. Дубас, дала $238, які зужиється для допомоги інвалідам Карпатської Січи.

Віче закінчено відспіванням українських національних гимнів.

Секретарі віча: **Митро Пасічник, Степан Мілян, Софія Пташинська.**

КЛІВЛЕНД, О.

В память Тараса Шевченка. Виступ знаменитої скрипачки-дитини.

Заходом злучених організацій в Клівленді дня 16. березня відбувся концерт в честь Тараса Шевченка.

Концерт відкрив річевим вступним словом п. Омар Малицький, голова злучених орґанізацій. Попросив присутніх щоб повстанням з місць й двохвилевою мовчанкою віддали честь тим, що своє життя віддали в геройській боротьбі за Карпатську Україну.

Першу частину програми виконав хор укр. прав. церкви під проводом п. Тремблюка. Сольо п. Яєчника й деклямація п. Куцика в супроводі хору, випали добре. Реферат в англійській мові виголосив інж. Іван Білий. Реферат був річевий і добре обдуманий.

Сензаційною й кульмінаційною точкою програми був скрипковий виступ Дожі Ґресько, 9-літньої артистки з Вінніпеґу, Канада, якій американський музичний світ признав надзвичайний талант до скрипки й назвав її „prodigy". При фортепіяновім акомпаніяменті п. Олени Кухти мала артистка виконала кілька класичних композицій. Здавалось, що це неможливе, щоб мала дитина могла аж так артистично виконувати трудні композиції. Захоплена публика нагороджувала її бурею оплесків і кілька разів викликала знову на сцену.

Реферат в українській мові виголосив о. Запаранюк, парох укр. прав. церкви. Характеризуючи творчість і діяльність Шевченка, сказав таке: „Шевченко безсмертними своїми творами відродив і переховав поневолений неволею український нарід та віднайшов його національне обличчя. Своїми огненними словами вплив в кріпацьку українську душу почуття національної гідности й чести та вказав нам шлях революційної боротьби за свою державність. Хоч як стараються зробити Шевченка інтернаціоналістом всякі комуністичні паразити, то Шевченко був, є, й остається українським національним пророком, борцем за український національну правду. Нині Шевченкове живе слово є провідною зорею в наших визвольних змаганнях".

Другу частину програми виконав хор укр. гр.-кат. церкви під батутою п. Шостачка. Хор співав дуже добре й слідна була гарна гармонізація й техніка. Панна Марійка Попович віддеклямувала „На славу Шевченка". Вірш цей написала мама Марійки. Молода декляматорка віддала вірш чутливо з ефектом. На бажання публики виступала ще Дожа Ґресько. Національний гимн закінчив цей концерт, з якого дохід піде в цілости на Культурний Город.

При цій нагоді згадаю ще про Дожу Ґресько, що поїхала до Ню Йорку, щоб і там під наглядом великих музиків продовжувати свої музичні студії. Вона законтрактована нюйорською симфонічною орхестрою, що її назначили високу стипендію. Там може вона студіювати, як довго схоче. Було би бажаним, щоб українські музичні круги звернули на неї особливішу увагу, щоби з нею так не сталося як з іншими нашими талантами, що їх нам чужинці викрадали з нашої культурної скарбниці. Вона буде виховуватися серед чужого середовища, і як ми не подбаємо за неї, вона може для нас пропасти. Ми не сміємо допустити, щоб найкращі перлини нашої музичної культури відходили від нас.

Михайло А. Ярош.

ЧЕРЕЗ ЖАРТИ ДО БІЙКИ.

Жарти про Гітлера, говорені підчас радіової години фільмовим актором Едіом Кентором, довели до бійки серед слухачів. Чарлз Голоб, один з ранених у бою, показує жінці свої рани.

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

ШАНУЙМО СВЯТОЩІ.

Мав я недавно нагоду бути в одній з наших громад на „святі Шевченка". Стверджу, що програму виконано дійсно добре. Зате публика, яка прислухувалась цій програмі, дала мені багато до надуми. Наприклад завважив я таке, що коли хор співав „Заповіт" Шевченка, то публика встала, але в першому ряді крісел заввáжив я когось сидячого. Здавалось, що може людина задумалась. Та хор зачинає вже другу стрічку, — а людина ще далі сидить. Хтось позаду крикнув: „Прошу встати!" Нарешті встає ця людина й ви зі здивуванням завважуєте, що це місцевий священик, який вставши, немов з погордою глянув по салі, щоби за хвилку вийти демонстраційно за куліси з таким шумом, що був подібний до весняних громів.

Нам усім треба знати, що як співають „Заповіт" Тараса Шевченка, то маємо встати з місць. Це вже ввійшло в традицію, що при „Заповіті" встаємо, таксамо як це робимо при співанні національного гимну „Ще не вмерла Україна". Якщо при цім гимні співаємо ще й „Не пора", то також стоїмо. В інших випадках на концертах не встаємо, а як встаємо, то робимо цим непотрібний заколот. Але на „Ще не вмерла Україна" і „Заповіт" треба памятати!

При кінці концерту відспівав хор „Ще не вмерла Україна". Всі встали з місць. Це правда. Але велика частина публики підчас співу гимну вбиралася, надягала плащі і капелюхи. Виходить, що ці самі, що співають, „що душу тіло ми положим за нашу свободу", не годні відложити дві-три хвилини часу на урочисте співання національного гимну. Думаєте, що може ті люди дійсно так спішаться, що не мають часу. Ні. Вистарчить прийти до будинку за яку годину, а переконаємося, що застанемо в ньому тих самих людей, що були на святі. Отже так не треба робити. А коли ми не навчимось пристосовуватись до „малих" річей, то як нам братись до великих! Таке поступовання доказує, що в нас брак карности, брак зрозуміння і поваги рідного. Поступаючи в цей спосіб, ми даємо чужинцям спромогу бачити нас в поганім світлі. Національний гимн це святість нації. І тому віддаємо йому найбільшу честь і пошану.

М-шович.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІЇ

Л. Ш., Пітсфілд, Масс. — Це друкарська помилка. І має бути Ольга Басараб.

ЯК МИ ПОМАГАЄМО РІДНОМУ КРАЄВІ

ВИКАЗИ КОЛЯДИ НА ВИЗВОЛЬНУ БОРОТЬБУ.

12-тий Від. УЧХ ОДВУ в Шікаго Ілл.

Колядували: І. Подола й А. Семочко. Зложили: А. Дідик $3; по $2: М. Юречків, Ю. Токаревич, п-ні Попадюк; по $1: П. Костерка, А. Любачівський, М. Сквірська, А. Мидзяк, п-і Семочко, п-і Кликун, п-і Маринів, п-і Васильців, Кукулюз, Куць, Дубик, Сидорик, Крук; по 50 ц.: Гаврилюк, Лукаш і Чорна 25 ц. Відділ доложив з каси $1.75. Разом $25.

1-ший Від. МУН в Шікаго, Ілл.

Колядувати ходили члени октету та мішаного хору: В. Доманчук, В. Древницький, Н. Павлюк, М. Ярмій, Н. Ґалущак, Е. Древіницький, Ф. Ґресько, М. Табак, А. Кукла, С. Гущук, А. Ґавлічинська, Е. Смук, Д. Мізунь, О. Кукла, В. Семків, з 9-го Від. МУН: С. і М. Брудні, М. Ґайнюк, автами возили: д-р І. Смук, М. Козак, С. Кіняк, А. Ґаничківський. Зложили по $5: Г. Семочко, І. Риза, В. Мигаль, о.о. Василіяни; по $4: Д-р С. Сухомлін, А. Пашко; по $3: п. А. Пікульська, Ю. Куць, Осип і Антонія Кукла, К. Ґавлічинський, В. Музика, П. Дідик, С. Кіняк, С. Куропась; по $2: П. Лоханський, Р. Паш, Ф. Табак, І. Паніссак, А. Ярмій, Кооперативна Реставрація, М. Семків, П. Федун, Т. Шпікула, М. Беряк, І. Зелінка, В. Ларга, Д. Стравняк, п-во Маринів, М. Леськів, Т. Подола, Л. Доманчук, І. Городецький. п-ні М. Савчин, Ф. Кешкун, І. Карпа, І. Джомбер, С. Брудний, І. Савчин, А. Колановський, А. Любас, А. Древницька; по $1: І. Пістарчук, М. Сенчук, П. Гавалюх, о. К. Кірстюк, М. Савчин, А. Паруга, О. Дутчак, Д. Гаврилюк, Д. Забіяк, Ля Ґранде Бюті Шап, А. Оленець, Г. Дорф, Л. Шемердяк, Н. Цітвінський, Н. Ґудз, І. Лукаш, М. Рошко, М. Козак, І. Ґабріел, М. Воробець, А. Чорномаз, С. Олійник, Н. Канюга, Ф. Ґресько, В. Любас, П. Кристаль, А. Дрямак, А. Боднарчук, п. Гаверд, Д. Мойсюк, Н. Мотлюк, С. Тимець, В. Мулик; по 50 ц.: С. Семенюк, п. Мулик. Разом $139. Розходу була $8, а решту переслано через ЦУ ОДВУ на Карпатську Україну.

Федір Ґресько.

(Жертви переслані до Централі ОДВУ).

88-мий Від. в Нортгемптон, Па.

Колядували члени Відділу: П. Ковальчук, П. Коченаш, М. Коченаш, І. Борнасевич, М. Крайник, В. Андрусишин, І. Ґулька, П. Кравчук, І. Нагірний, М. Брощак, І. Охоцький, І. Шурин. Жертвували: І. Свала $5; В. Сак $3; по $2: о. В. Улянницький, І. Жеребецький; по $1: М. Крайник, Киприян Вітушинський, А. Вітушинська, І. Шурин, П. Шимко, І. Ратковський, І. Сидор, М. Пятак, О. Задубера, І. Нагірний, М. Брощак, П. Міщишин, М. Майорик, П. Білик, Т. Процяк, О. Палій, І. Ґулька, С. Вітушинський, К. Трач, родина Кравчишнів, Д. Гоцяк, С. Сеник, О. Попіха, А. Мартинюк, Ю. Мичуда, І. Онусичак, М. Керак, П. Ковальчук, В. Дворнік, С. Лаговський, І. Осичка, В. Андрусишин, С. Ковалишин, М. Ґузела, М. Мицо, М. Коруц, Т. Мицо, І. Масляник, І. Махіброда, І. Охоцький, І. Задубера, І. Назар, І. Антонюк, М. Залісо, С. Щур, І. Черкас, Т. Мицо, Т. Борух, С. Глущак, С. Коваль; по 50 ц.: Т. Заячківський, Т. Салаш, Т. Присташ, П. Крайник, М. Горват, П. Качмар, П. Крайник, Г. Дравущак, Т. Бруцяк, І. Мисліцький, С. Возьний, П. Маслюк, А. Возда, В. Шишка, С. Струсь, Р. Тарас, М. Кріль, І. Ботник, П. Смолин, Ф. Пинчук, о. В. Горохівський, Ю. Чепеляк, І. Масляний, М. Суршко, А. Мазур, В. Ткач, С. Ткач, К. Салацька, П. Тримена, Т. Годир, Д. Дробот, І. Брощак, П. Кравчук, Д. Патейко, Г. Іванів, А. Чемерис, І. Прийдун (стар.), І. Петрик, Ю. Кол, Т. Бенецький, С. Тихий, М. Халаш, С. Патрайко, Д. Процяник, М. Люблянецька, М. Нусь, І. Савка, С. Тюхтій, К. Дропчак, Т. Кіра, В. Боднар, С. Гриняк, М. Бомба, П. Шеч, А. Ґевко, С. Русин, О. Люблянецький, М. Грос, М. Яцура, А. Крайовський, О. Федько, І. Фетко, П. Шарба, П. Вінер, С. Малярчук, М. Вербіцька, М. Чуйко, І. Годзяк, Ф. Штумехер, Т. Панчишин, А. Кереб, М. Мізяк, К. Которош, П. Солян, С. Кочинаш, А. Кримка, І. Коруць, Д. Бахоровський; по 25 ц.: А. Тримена, А. Кочан, Ю. Пацяла, В. Баран, Д. Коваль, В. Кметик, С. Лехий, Г. Кочан, Д. Зятик, Форнічер Стор, В. Стеців, М. Тимошик, А. Цекот, Г. Загоруйко, І. Стец, А. Худик, Ю. Тхорик, І. Жидоник, Г. Гринда, А. Цяп, Е. Курій, „Ґросері Стор", М. Гойдак, М. Мондрик, С. Драбик, С. Шпак, С. Варик, Т. Стасіцький, Т. Притка, І. Стапінський, С. Шльофер, С. Притка, К. Лісецька; А. Гинда 40 ц.

На другі листи.

По $1: П. Ґунтар, П. Лопачук, П. Покатила, Ф. Мазепа, Т. Гурин, П. Ковальчук, М. Байда, Ф. Майстер, О. Борух, І. Піч, Ю. Бурий, С. Тарас, М. Ґаберлюк, І. Третяк, В. Гнат, А. Малянор, М. Сивенький, І. Форик, І. Прийдун. І. Крайник $2, дальше по $1: А. Костів, П. Коченаш, В. Боднарчук, П. Бохна, І. Борнасевич, В. Демчишин, В. Лещишин, В. Морикін, М. Коченаш; по 50 ц.: Д. Теребецький, О. Мицо, М. Цегелик, М. Марущак, А. Вендупут, Ю. Єденко, Л. Пухир, М. Прийдун, І. Демчик, П. Демчик, П. Степанчин, М. Барна, І. Ґрісіньок, Д. Горбовий, С. Фрейтупа, А. Фаркош, С. Венгрін, П. Барна, П. Лінський, М. Олещак, І. Михальчик М. Хосика, В. Іваніцький, В. Тицяк, І. Романик, С. Боднар; по 25 ц.: О. апучник, М. Махалик, І. Фецко, И. Гладиш, С. Стеефаняк, І. Земпук, І. Грицаняк (мол.), Д. Ліскончач, С. Ґтуник, М. Демчик, П. Степчук. Разом $161.20.

73-тий Від. ОДВУ в Аліквипа, Па.

Колядували члени ОДВУ, Жертви зложили по $1: Катерина Русенко, С. Яцишин, І. Монастирський, О. Рефт, Анна, Фехушак, Анна Бур, К. Кузьо, Ю. Монастирський, Анна Санко; Л. Дорош 55 ц.; по 50 ц.: П. Добуш, М. Липецький, В. Бараник, М. Русинко, А. Корецький, М. Ґаванчак, А. Карамазин, П. Козловський, Н. Деленко, М. Бац, В. Древна, Н. Бараник, С. Ґурон, В. Манастирський, І. Касп; по 25 ц.: І. Дойчак, О. Ковалик, М. Бараник, О. Кобал, Т. Сирко, І. Витош, О. Антоник. Разом $19.

2-гий Відділ ОДВУ в Шікаго, Ілл.

Коляду зложили; Сини України Від. 2. ОДВУ з каси $10; по $3: Іван Роїк, д-р Іван Смук; по $2: П. Кулиняк, Г. Кликун; по $1: В. Лоняк, І. Пиниlo, Ол. Любас, Ф. Васильовський, Г. Семочко, П. Гавриш, Г. Боднарчук, Н. Кордик, В. Великий, О. Думчак, Іван Курко, М. Леськів, Д. Забіяк, М. Стобрав, Н. Мотлюк; дрібними зложено $2. Разом $37.

Елизабет, Н. Дж.: Від. 21 УЧХ ОДВУ на мистецтво $20, п. С. Олесик $1.

Ембрідж, Па.: Відділ ОДВУ ч. 36 $1.50.

Клівленд, О.: Від. 8 ОДВУ: збірка на листи $66, на Карпатську Україну $8, з відчиту М. Леськова $10.05, Від. 8 $58.30.

Гартфорд, Конн.: П. Предзімірський $10 зі збірки на весіллі у п-і К. Ярошевич; Від. ОДВУ ч. 5 $5 на Карпатську Україну і $28.31, п. І. Білинський $17 з весілля п/ Ярошевич.

Ню Йорк, Н. Й. П. Осадчук $5 А. Міллер $1.25, Е. Березинський $1.10, Від. ОДВУ $3, Маніф. Комітет $21.25, 10 від. ОДВУ $7.50, панни С. і А. Литвини $21, Окружна Управа ОДВУ $57.35 на Карпатську Січ, П. Гурин зібра на Карп. Січ $29.75, Окружна Управа ОДВУ зі свята злуки $64.91.

Вилкс Бері, Па.: І. Малицький $4.

Шікаго, Ілл.: Г. Шавалюк $1.50, П. Мельник $5, Від. УЧХ-ОДВУ ч. 12 $30.50 на Карп. Україну і $7.56.

Тонтон, Масс.: Від. ОДВУ ч. 40 $20.

Асторія, Л. Ай.: В. Дайсак, Від. УЧХ-ОДВУ ч. 24 $30.

Бетлегем, Па.: Від. УЧХ-ОДВУ ч. 23 з представлення $10 а $10 на мистецтво, Від. УЧХ-ОДВУ ч. 23 і УНС 47 зі свята О. Басараб $20.

Бріджпорт, Конн.: Від. УЧХ-ОДВУ ч. 5 і Сестрицтво Пр. Діви $16.80 з вечерка на К. Україну, Від. УЧХ ч. 5 $10, на Р. Школу $10 і $1 на К. Україну.

Пасейк, Н. Дж.: Від. УЧХ-ОДВУ ч. 6 з ювилею $43, на К. Україну $40.

Пітсбург, Па.: Від. ОДВУ ч. 26 $6.

Ню Гейвен, Конн.: Від. УЧХ-ОДВУ ч. 4 $4.70 на пол. вязнів, зі збірки на уродинах О. Гіни $19.35 (переслав П. Предзімірський), з балю $52 на Карп. Україну.

Джерзі Сити, Н. Дж.: Від. УЧХ-ОДВУ ч. 2 з концерту на виз. боротьбу $42, з каси Відділу $5 на інвалідів, а $10 на політичних вязнів. Від. 75 ОДВУ $10 на Карпатську Україну, Від. 19 МУН $5 на Карп. Україну.

Сейлем, Масс.: Від. МУН ч. 12 $15 на інвалідів.

Ґлестонбурі, Конн.: Від. УЧХ $17 на укр. інвалідів.

Ірвінґтон, Н. Дж.: Від. УЧХ-ОДВУ ч. 22 $5 на політичних вязнів зі свята Басарабової.

Трой, Н. Й. Від. УЧХ-ОДВУ $35 на Карпатську Україну.

Вотервліт, Н. Й. Від. ОДВУ ч. 21 $17.21 на визвольну боротьбу і $6 на Карп. Україну.

Бабилон, Н. Й.: Від. ОДВУ ч. 39 $13 зі збірки на Карп. Україну.

Філядельфія, Па. Від. УЧХ-ОДВУ ч. 19 $20 на санаторію.

Мікіз Ракс, Па.: Від. ОДВУ ч. 71 зі свята О. Басараб $39.

Сиракюз, Н. Й. Від. ОДВУ ч. 9 $48.15 на визвольну боротьбу, $20 на Карп. Україну, $7 на Р. Школу.

Провіденс, Р. Ай.: М. Мостинська переслала з хрестин $15 на визвольну боротьбу і $15 на Карп. Україну.

Йоґнставн, О. Від. МУН ч. 13: $5 на Карп. Україну, $5 на Р. Школу.

Когоз, Н. Й.: Від. ОДВУ ч. 13, $22.20 на визвольну боротьбу.

Брістоль, Конн.: Д. Савяк переслав з поправин $11.50 на Карп. Україну.

Центральна Управа ОДВУ.

6-тий Від. УЧХ-ОДВУ в Пасейку, Н. Дж.

Збирали членкі: А. Кінайлюк і А. Молодович. По $2 зложили: М. Коман, В. Велигорський, В. Матвіяс, П. Рибенський, Сороковський; А. Кінайлюк $1.25; по $1: А. Галатин, В. Болек, І. Барна, Н. Дубляниця, М. Редьква, Г. Кідонь, Л. Кідонь, М. Голубка, П. Луців, К. Наконечна, Н. Лисюк, М. Ганьошин; по 50 ц.: Н. Грубець, І. Гнатейко, П. Міхалек, Н. Венгринович, В. Рейхел, Ю. Дутка, М. Козьор, П. Слота; по 25 ц.: М. Швець, Ю. Рибенський, М. Ванька. Разом $28. З того призначено $20 на Карпатську Україну, а $5 на світову виставу.

12-тий Від. УЧХ-ОДВУ на світову виставу.

Зложили: А. Сторонька $2; по $1: Н. Н., І. Фулмес, К. Плетяк, Е. Плетяк, М. Коак, Ю. Куць, К. Гайович, О. Кукла, В. Семків, Ф. Ґресько, Н. Чайківський, Н. Николишин, С. Прокопів, М. Серна, П. Яворський, М. Семків, пані Семочко; Р. Сидорик 70 ц.; по 50 ц.: П. Кушняк, П. Боднарчук, О. Остафійчук, П. Шостак, Ю. Маринів, А. Пишна, М. Савчин, П. Ґавлічинська, А. Медзяк, А. Шостак, А. Парута; по 25 ц.: Л. Подола, Т. Коколюз, М. Польовий, А. Пезак, Н. Н., пані Ярмій, М. Штогрин, Ю. Бойко, Н. Стен, М. Лукаш, Ю. Кликун, Т. Шпікула, П. Данилько, А. Треса, І Германович, Камінська, М. Польовий, В. Ляргаe решта дрібними. Разом зібрано $32.50.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

НЮ ЙОРК, Н. Й. Збори 204. відділу відбудуться в суботу, 8. квітня, в год. 8:15 ввечір, в салі укр. прав. громади, 334 Іст 14. вул. Члени, котрі через якісь причини не можуть бути приявними на зборах відділу, мають свої членські вкладки доручити що місяця найдальше до 25. в місяці до касієра відділу, гр. А. Ґелетія, котрий має свій офіс: Empl. Agency, 33 — 3rd Ave., між 9. а 10. вулицею. — М. Близнак, секр.

АНСОНІЯ, КОН. Місячні збори Укр. Бов. Запорозька Січ, від. 67., відбудуться в пятницю, 7. квітня, в Ліберти гали, точно в годині 3. пополудні. Обовязком кожного члена є прийти на збори. Буде справоздання контрольної комісії, справа Союзового Дня і інші важні справи. Напоминається довгуючих членів вирівняти свої довги; в противнім разі будуть суспендовані. — Іван Шуран, предс.; Микола Мирон, кас.; Григорій Патинок, секр.

КЕМПБЕЛ, О. Місячні збори Тов. Сокіл, від. 218., відбудуться в суботу, 8. квітня, в годині 5. ввечір, в гали У. Н. Дому, 165 Гордон Ев. Проситься всіх членів прибути. Збори відбудуться в суботу, 8. квітня, з причини Великодних Свят. — Уряд Товариства.

ШЕНАНДОА, ПА. Мітінґ Бр. св. Володимира, від. 98., що мав відбутися 9. квітня, відкладається на 10. квітня, бо на 9. квітня припадає Великдень. Проситься всіх членів, щоби прийшли на Мітінґ на другий день Свят, у годині 2. пополудні. — Микола Максимчук, предс.; Іван Земба, кас.; Іван Чорний, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Місячні і квартальні збори Бр. св. Володимира, від. 130., відбудуться в суботу, 8. квітня, в годині 8. ввечір, в салі під ч. 30 Іст 7. вул. Проситься всіх членів прибути на збори, бо є важні справи до вирішення. Уряд Братства поробив всі потрібні старання, щоби 35-літній ювилей заложення Бр. св. Володимира, 130. від. У. Н. С., котрий відбудеться дня 22. квітня 1939. року, був відсвяткований величаво. Проситься всіх членів явитися в згаданий день в годині 8:30 рано в укр. катол. церкві св. Юрія при 7. улиці, де буде відправлена Сл. Божа за здоровля членів і панахида за померлих членів Братства. Пригадується членам, щоби старалися вже на цих зборах заплатити за ювилейні тікети. Хто хоче засісти при однім столі на бенкеті зо своєю родиною чи приятелями, подати їх імена фін. секретареві. У цім ювилейнім році 35-ліття заложення Бр. св. Володимира, 130. від. У. Н. С., і 45-ліття заложення У. Н. С., ми повинні постаратися за ювилейний дарунок, котрий посвідчив би, що ми дійсно дорожимо організацією, котрої членом бути маємо честь. Дарунок не коштовний для нас, але вартісний для Братства і Українського Народного Союзу, а тим дарунком буде приєднання нових членів. Нехай кожний з нас постановить собі, що в тім ювилейнім році мусить приєднати до Бр. св. Володимира і Українського Народного Союзу хотяй одного нового члена. Це буде живий свідок і наше вдоволення, що ми дійсно не пожаліли труду і віддали ювилейний дарунок як для Бр. св. Володимира і для Українського Народного Союзу. — Павло Стахів, предс.; Микола Підгайний, кас.; Михайло Коваль, фін. секр.; Антін Карпович, рек. секр.

ДЛЯ БЕЗПЕЧЕНСТВА.

Канцлер Німеччини Гітлер виголошує промову підчас спущення на воду нового военного корабля в Вільгельмсгафені. Гітлер промовляє з будки, зробленої зо скла, якого не може пробити куля. (Радіова фотографія).

Дідичність.

Вона: — Я не розумію тебе. Часом то ти заховуєшся, як правдивий мужчина, але інколи то зовсім, як баба. Чим це пояснити?

Він: — То вже дідичне в мене.

Вона: — Твій тато був також такий?

Він: — Ні, але половина моїх предків були мужчини, а друга половина — жінки.

ТАРЗАН І ЗАБОРОНЕНЕ МІСТО.

(75)

Тарзан, який часто до останньої хвилі не знав, що зробить у боротьбі з противником, пантеличив тим людей і звірів. Звірі мають сильно розвинений інстинкт, яким відчувають, що хоче зробити ворог. Але коли ворог сам не знає, що він задумує робити, то і їх інстинкт в тому випадку нічого не вгадує. Так сталось і тепер. Лев скочив на Тарзана, не знаючи, що той пічне.

А Тарзан в останній хвилі відскочив на бік і лев, замісць на Тарзана впав далі за ним. Тарзан пропускаючи льва мимо пхнув його сильно в спину, та звернув у той бік, де стояв інший лев. В той спосіб один лев скочив на голову іншому. Це розлютило нападеного льва і той вкусив першого за лабу. На це відповів перший лев укушенням.

В той спосіб вивязалась цілком несподівано боротьба між обома львами, які тепер зовсім забули про присутність Тарзана. Чим довше велась боротьба, тим завзятішою вона ставала. Оба льви були цілковито окровавлені. Та воши не переставали боротись. Остаточно сильніший лев схопив за гортанку слабшого і в той спосіб вбив його на смерть.

Та сам він був дуже вибитий з сил. В той момент йому на спину скочив Тарзан, і тим ножем, якого здобув від атарця він проколов в околиці серця льва, так, що той впав трупом. Король був тим захоплений. Прикликавши до себе Тарзана він сказав: „Ти вільний!" Але Тарзан відповів: „А тепер я піду до атарців, щоб принести „матір усіх жемчугів".

UNITED FEATURE SYNDICATE, Inc.

На запас.

— Куме, а ви за що так зрана періщете дітей?

— А, бо йду в поле, на цілий день, то бю, щоби мали про запас до вечора...